

BELANGRIJKE DATA:

- **ICASM congres**
8-12 september 2019
- **Wetenschappelijke avond** 18/09/2019
- **Basis AME Cursus:**
23 sept - 2 okt 2019
- **Wetenschappelijke avond** 18/12/2019
- **ICAM 2020 congres**
24-26 sept 2020

IN DEZE EDITIE:

Openingswoord voorzitter NVvLG	1
Verslag 90e AsMA	1
ESAM oproep	2
Verslag ALV	3
Jongbloedfonds	4

Nieuwsbrief NVvLG

VOLUME 2, JAARGANG 6 I

2 E KWARTAAL 2019

Welkom bij de 2^e nieuwsbrief

Het is mij een groot genoegen om u hierbij, namens het bestuur, de 2^e editie van de nieuwsbrief van de Vereniging te kunnen presenteren. De nieuwsbrief zal twee keer per jaar verschijnen om u te kunnen voorzien van relevante informatie zoals, nuttige data, relevant luchtvaart (geneeskundig) nieuws en wetenschappelijke ontwikkelingen. De nieuwsbrief komt echter niet vanzelf tot stand,

uw inbreng hierin is zeer gewenst en wordt ook zeker gewaardeerd. Dit betekent effectief: heeft u interessante of nieuwswaardige informatie op het gebied van de luchtvaart(geneeskunde), schroomt u dan niet hierover een kort artikeltje te schrijven dat gepubliceerd kan worden in de nieuwsbrief. Verschillende leden hebben reeds bijgedragen aan de nieuwsbrief die nu voor u ligt, waarvoor dank!

Naar aanleiding van terechte kritische geluiden dat de data van bijeenkomsten van de vereniging pas laat met u gedeeld worden, belooft het bestuur u beterschap. Data zullen in een eerder stadium bekend worden, waarbij echter mogelijk de inhoud van de bijeenkomst later met u gedeeld zal worden. Rest mij u veel leesplezier toe te wensen!

Jaap Jan Witte
Voorzitter

Verslag 90e Annual Scientific Meeting van AsMA

door *Marja Osinga*

De jaarlijkse bijeenkomst van de Aerospace Medical Association, in Las Vegas, Verenigde Staten, 5-9 mei 2019 trekt vanuit de gehele wereld een groot aantal deelnemers, dit jaar ca. 1700. De achtergrond van de deelnemers is divers: AME of Flight Surgeon (militair); vrijwel alle medische specialismen zijn vertegenwoordigd, daarnaast psychologen, tandartsen, apothekers, wetenschappers die betrokken zijn bij de ruimtevaart, verpleegkundigen, vertegenwoordigers van luchtvaartbedrijven, veiligheidsfunctionarissen etc.

Dagelijks zijn in ca twintig zalen presentaties op alle terreinen, in totaal ca 450. Voor artsen die FAA keuringen doen worden seminars gehou-

den om aan de vereisten voor registratie te kunnen blijven voldoen. Naast de presentaties zijn er op alle dagen, ook al voor de start van de bijeenkomst, vele workshops, werk-lunches, recepties en vergaderingen van groepen specialisten. Er worden bijzondere lezingen gegeven door internationale topsprekers. In de gangen staan dagelijks posters opgesteld, waar discussie over gevoerd kan worden met de inzender. Tevens is er altijd een expositie van bedrijven die luchtvaartgerelateerde zaken aanbieden, bijvoorbeeld specifiek op het gebied van human factors, zuurstof, kleuren, rescuesystemen, boeken en trainingen.

Het afgelopen jaar was ons lid Roland Vermeiren de President. Hij heeft een mooie

prestatie verricht door de AsMA, de ESAM (European Society of Aerospace Medicine) en de International Academy of Aviation and Space Medicine bij elkaar te brengen om hiermee de kennis van deze organisaties te kunnen bundelen.

Door het interactieve aspect van de bijeenkomst zijn er veel mogelijkheden voor professionele (internationale) contacten.

De meeting wordt altijd afgesloten met een Honor's Night, met diner en uitreiking van vele prijzen.

De volgende bijeenkomst zal in Atlanta, USA zijn, tussen 17-21 mei 2020.

Meer informatie is te vinden op de website van de AsMA: www.asma.org

Het logo van de ESAM

“Deze kring van Experts zou via de ESAM kunnen dienen als een toonaangevend wetenschappelijk Europees instituut.”

ESAM oproep: kring van experts

Onlangs ontvingen alle leden, waaronder NVvLG, een bericht van ESAM. ESAM (European Society of Aerospace Medicine, opgericht in 2006) is een overkoepelende organisatie met 43 leden uit 36 landen en organiseert o.a. het tweejaarlijkse ECAM congres en een opriscurus voor AME's. Ook heeft het een respectabel aantal wetenschappelijke publicaties uitgebracht. De meeste activiteiten werden tot nu toe vooral geleverd door de leden van de Advisory Board, waaronder ons lid Ries Simons. Vanaf nu echter willen men meer inbreng van de individuele leden en stelt voor daartoe een Kring van Experts op te richten, als platform voor meer invloed (bijvoorbeeld richting EASA en ICAO), maar ook ter bevordering van het uitwisselen van wetenschappelijke kennis en kunde.

Een dergelijke Kring van Experts zou moeten bestaan uit verschil-

lende werkgroepen, o.a. clinical medicine, passenger health, mental health, die bemand worden door geïnteresseerde en deskundige leden van de verschillende aangesloten nationale organisaties. Kringleden worden benoemd en aangestuurd door de Advisory Board en worden geconsulteerd voor specifieke onderwerpen die passen in hun werkgroep, maar ook kunnen zij wetenschappelijke activiteiten initiëren en organiseren.

Zo'n Kring van Experts zou via de ESAM kunnen dienen als een toonaangevend wetenschappelijk Europees instituut. Bijdragen van afzonderlijke leden, die meestal beperkt blijven tot de eigen groep, krijgen zo met dezelfde inspanning een meerwaarde als daaraan wordt bijgedragen door deskundigen uit andere landen. En het materiaal wat zo beschikbaar komt, bereikt

een veel groter publiek.

ESAM vraagt nu of haar afzonderlijke leden willen instemmen met dit concept door uit hun kring deskundigen aan te dragen. Daarom vraagt het NVvLG-bestuur of er leden zijn die belangstelling hebben deel te gaan nemen in een dergelijke Kring van Experts.

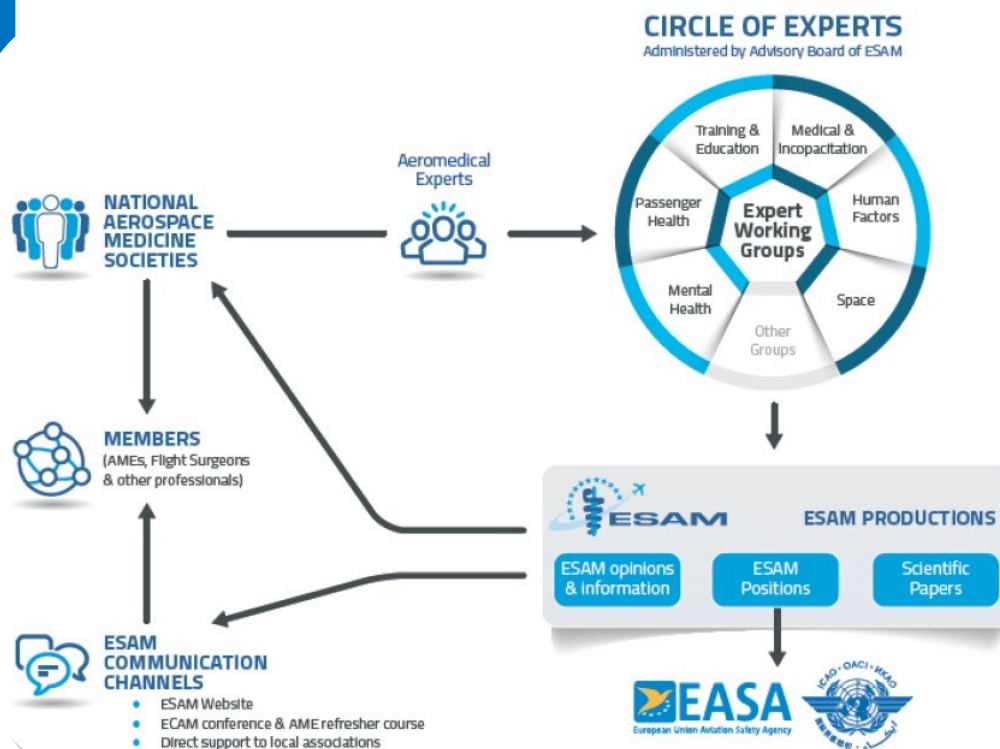
Naar aanleiding van de feedback van de nationale leden zal de Advisory Board een voor iedereen toegankelijk register van deskundigen en geïnteresseerden aanleggen met als doel een groter bereik te creëren voor waardevolle wetenschappelijke research van hoge kwaliteit.

Geïnteresseerden en experts kunnen zich **uiterlijk 12 juni** aanmelden via:

e.frijters@mindef.nl

Meer informatie is te vinden op de website van ESAM:

www.esam.aero

Algemene Ledenvergadering 2019

Op 18 mei jl werd op Schiphol Oost onze Algemene Ledenvergadering 2019 gehouden. Aanwezig waren 25 leden, die na aanmelding en overleg van een ID via een veiligheidssluis uiteindelijk toegang verkregen tot de trainingsgebouwen van KLM. Safety First!

Na welkom en opening meldde de voorzitter dat het bestuur, na ampel beraad, heeft besloten de naam van onze vereniging aan te passen aan moderne ontwikkelingen en meer in overeenstemming te brengen met die van onze zusterverenigingen. Nederlandse Vereniging voor Lucht- en Ruimtevaartgeneeskunde wordt de nieuwe naam, met als gevolg dat ons logo ook veranderd moet worden. Staande de vergadering werd tevens besloten de statuten eveneens te moderniseren, hetgeen nog notarieel bevestigd zal worden.

Ingekomen was een brief van de voorzitter van ESAM, waarover elders in deze nieuwsbrief meer. De brief vraagt om inbreng van de leden, waardoor op korte termijn een nieuwbrief gewenst was. Er meldden zich spontaan drie leden die bereid waren samen met Erik Frijters een redactie te vormen voor deze en komende nieuwsbrieven. Ook een nieuwsbrief vraagt om inbreng van de leden, dus u bent gewaarschuwd: wij trekken binnenkort aan uw jas. Overigens is zonder dat iedere inbreng welkom, bij voorkeur via secretaris@nvvlg.nl.

Notulen, jaarverslagen, ook die van het Jongbloedfonds, werden vrijwel ongewijzigd goedgekeurd en vastgesteld. De samenstelling van het bestuur blijft ongewijzigd, evenals die van de kascontrolecommissie.

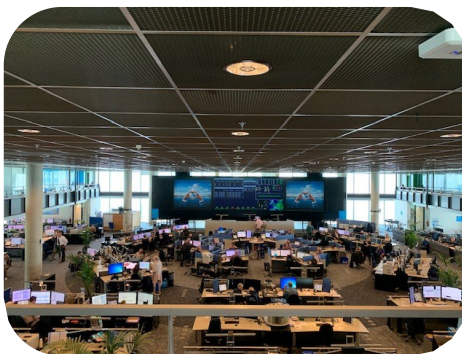
Van 23 september tot 4 oktober 2019, vindt weer een basis cursus AME plaats. Voor 2020 is een gevorderdencursus voorzien, mits er voldoende belangstelling is. Er werd vanuit de zaal geadviseerd om die cursus in het Engels te gaan geven, om zo ook buitenlandse kandida-

ten een kans te geven en meer belangstelling te genereren.

Met dank aan alle bijdragers sloot de voorzitter de vergadering.

Na een korte pauze kregen we een inleiding van Mirjam van Leeuwen, trainer bij KLM cabin attendants. Zij wist heel wat cijfers te melden, bijvoorbeeld dat KLM 230.000 passagiers per dag vervoert (!), dat er aan boord gemiddeld iedere dag een medisch incident plaatsvindt, dat elk van de 10.000 CA's drie keer per jaar een veiligheidstraining moet volgen en jaarlijks een reanimatietraining. Dat de KLM-trainingsgebouwen op Schiphol Oost 24/7 in gebruik zijn (!) en dat er een zwarte lijst bestaat van zo'n 240 personen, die KLM gedurende 5 jaar niet wil vervoeren. Dat KLM ook aan externe partners veiligheidstrainingen geeft, bijvoorbeeld aan huisartsen, Shell, en VALK-cliënten. Aan huisartsen met name, om hen dan in een pool op te nemen, en zodoende beschikbaarheid te creëren voor medische hulp dan wel overleg, wanneer deze artsen aan boord zijn. De bereidheid van artsen om aan boord desgevraagd medische hulp te verlenen, neemt namelijk af, volgens de spreker en dat had een levendige discussie tot gevolg over de redenen waarom. Volgens de Nederlandse wet is iedere arts verplicht medische hulp te verlenen in voorkomende gevallen, maar niet elke arts voelt zich even bekwaam voor zo'n taak.

Hierna vertrokken we naar verschillende gebouwen om met eigen ogen te zien hoe zulke trainingen er uit zien. Ronduit indrukwekkend was het Operations Control Centre.

Van hieruit monitort KLM alle vluchten. Meerdere disciplines zitten in diverse vakken

en hebben alle zicht op een enorme videomuur met real time info over o.a. de locaties van alle vluchten, tijdzones en weersomstandigheden.

Daarna naar de flight simulatoren voor piloten: voor iedere type toestel een. Inderdaad, allemaal in gebruik, zoals we aan de bewegingen konden zien.

De cabin crew heeft aparte trainingsruimten, waar we van ieder type toestel konden oefenen in het openen en sluiten van de deuren, zagen dat de slidings ook gebruikt kunnen worden als boten, konden oefenen met zwemvesten, zagen hoeveel zuurstof er aan boord is, voor alle passagiers bij decompressie, maar ook voor medische doeleinden, dat er voor de cabin crew brandwerende pakken zijn, en nog veel meer.

Tenslotte werd iedereen ingeladen in de spiksplinternieuwe cabin flight simulator, waar we meegenomen werden op een vlucht met hevige turbulentie, brand in een koffercompartiment, blikseminslag en nog wat calamiteiten die met hevig geluid gepaard gingen, hetgeen sommigen van ons deden verzuchten dat een achtbaan in een pretpark er niets bij vergeleken was.

De bijeenkomst werd door sommigen van ons besloten met een hapje en drankje in de aloude verkeerstoren van Schiphol Oost, Wings.

Kortom, wederom een nuttige en geslaagde middag, met alle complimenten aan het bestuur.

Nederlandse Vereniging voor Luchtvaartgeneeskunde

Nederlandse Vereniging voor Luchtvaartgeneeskunde

Adres:

Kampweg 53

3769 DE Soesterberg

E-mail: secretaris@nvvlg.nl

"Voor beoefening en bevordering der
luchtvaartgeneeskundige wetenschap"

Oproep voor stukken

Alle leden worden in staat gesteld om een bijdrage aan deze nieuwsbrief te leveren. Stukken kunnen ingestuurd worden aan de secretaris op: secretaris@nvvlg.nl

Bijleveren van een of meerdere foto's wordt zeer gewaardeerd. Zorg hierbij dat de kwaliteit voldoende is en dat het vrij van copyright is.

Bij voorbaat dank van de redactie van de nieuwsbrief:

Erik Frijters

Neelco Osinga

Hetty van Dijk

Alex Wanders

www.nvvlg.nl

Stichting Prof. Dr. J.
Jongbloedfonds

Prof. dr. J. Jongbloedfonds

De stichting Prof. dr. J. Jongbloedfonds is opgericht op 18 oktober 1984 door de Nederlandse Vereniging voor Luchtvaartgeneeskunde (NVVLG) ter stimulering van wetenschappelijke activiteiten. Het doel van de stichting is: "Het bevorderen, verdiepen en verbreiden van de wetenschappelijke kennis van de luchtvaartgeneeskunde en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords".

In praktische zin betekent dit, dat het Jongbloedfonds onderzoek op het gebied van lucht- en ruimtevaartgeneeskunde stimuleert door het verstrekken van een financiële bijdrage en/of advies aan de onderzoekers over de vraagstelling, opzet en uitvoering van het onderzoek en de wijze van rapportage en publicatie. De secretaris, Ries Simons, beschikt hiertoe met zijn TNO-achtergrond en deelname in talloze internationale wetenschappelijke commissies over een schat aan ervaring. Bij aanvraag voor een subsidie dient te worden vermeld de doelstelling van het

onderzoek, uiteraard de relevantie voor de lucht- en ruimtevaartgeneeskunde, vraagstelling, methode van onderzoek, planning, begeleiding, totale kosten en tenslotte voor welk deel van het onderzoek subsidie wordt aangevraagd. De ervaring leert dat dit veelal een bijdrage wordt gevraagd in de publicatiekosten.

Helaas is de laatste jaren gebleken dat er in Nederland minder innovatief onderzoek op het gebied van de luchtvaartgeneeskunde lijkt plaats te vinden; althans het aantal verzoeken aan het fonds voor een bijdrage zowel financieel als adviserend is fors afgenomen. Om die reden heeft het bestuur in samenwerking met het bestuur van de NVVLG besloten om ook wetenschappelijke avonden voor vliegerartsen/aeromedical examiners financieel te gaan ondersteunen. Dit doet recht aan de doelstelling van de Stichting (bevorderen en verspreiden van wetenschappelijke

kennis over de luchtvaartgeneeskunde) en de naamgever van de Stichting, Prof. Dr. J. Jongbloed, die actief doceerde en publiceerde over dit onderwerp toen de luchtvaartgeneeskunde in Nederland nog in de kinderschoenen stond.

Mocht u als lid van de NVVLG zelf een onderzoek willen starten, of weet u iemand die daar al actief mee bezig is, schroom niet om hem of haar te verwijzen naar onze stichting, zodat we met elkaar de traditie van een klein land met veel kennis op het gebied van luchtvaartgeneeskunde in ere houden.

Martin Polak (Voorzitter)
Ries Simons (Secretaris)
Christine de Vries (Peningmeester)

<http://www.jongbloedfonds.nl>